

MIROLJUB

ISSN 1452-5976

GODINA: XXII.

SOMBOR, 2019.

BROJ 1 (85)

Hrvatsko kulturno-umjetničko društvo
„Vladimir Nazor” Sombor

85. put priređuje

VELIKO BUNJEVAČKO-ŠOKAČKO PRELO

PRELJSKA VEČERA • FOLKLOR • TAMBURAŠI • TOMBOLA

Subota, 2. 3. 2019. u 19:30 • Velika sala Hrvatskog doma

**GODIŠNJICA
DRUŠTVA**

**PJEVAČI
I TAMBURAŠI**

**DRAMSKA SEKCIJA U
GOSTIMA**

**DJECA NA BOŽIĆNOJ
RADIONICI**

Poštovani čitatelji želim vam svima čestitati 85. „Veliko Bunjevačko – Šokačko Prelo“. Prelo je i rođendan Miroljuba, koji je s ovim brojem ušao u 22. godinu izlaženja.

Naše Prelo je vrhunac zimskog slavlja: svinjokolja, ručkova, večera te obiteljskih i prijateljskih okupljanja. Sada su pred nama tri dana Poklada koje trebamo dobro iskoristiti izludovati se jer poslije njih dolazi ozbiljno vrijeme posta i pokore koje nas pripremaju za najveći kršćanski blagdan Uskrs.

Od prošlog broja Miroljuba bilo je dosta aktivnosti u našem Društvu i u našoj zajednici općenito pa smo o tomu pripremili priloge za naše čitatelje. Godišnjica Društva tradicijski i svečano se obilježava svake godine, odmah poslije nje dolaze božićne teme: Božićna radionica, Božićni koncert koji se održava na Oceve a u sklopu kojega je i izložba Božićnih kolača. Naše sekcije Colorit i grnčarsko vajarska radionica izložili su svoje radove. Ove godine održana je i prva Božićna zabava za djecu lađara, okićena je jelka i podijeljeni su pokloni. Želja organizatora je da se to u budućnosti organizira na svu djecu u Društvu. Folklorna sekcija imala je festival folklor, nastup u Pleternici i Gerontološkom centru, dramska sekcija

je također imala gostovanja. Ima još dosta zanimljivosti a jedna od njih je svakako i Somborac Andrija Palković koji je tri puta pješice hodočastio u Mariju Bisticu.

Ovaj broj ima naslovnu stranicu u boji, a ako bude sreće možda će idući brojevi Miroljuba biti bolje opremljeni. Čitaocima želim sve najbolje i lijepi pozdrav do sljedećeg broja.

Alojzije Firanj

NA STAROJ STAZI

*Ako u smiraj dana prošećeš stazama starim
I kada pod korakom tvojim zlatno lišće zašušti,
Zastani, pogledaj, oslušni.
Možeš li prošlost čuti
Dok vitar u granama šušti?
Možda u krošnji visokoj još isti gavrani grakću,
Možda u kori jablana još urizana srca plaču.
Možda su vlakna svilena zauvik snove svezala
Da tu, pod stablom jablana, čekaju večna prolića.
Možda da lagano prošetaš i Meseć srebrni pričekaj
Pa da ga pitaš sve ono čega se više ne sićaš.
Možda te Meseć podsiti da vrime brzo prolazi
I da se prošlost nikome nikada ne može vratiti.
A, možda, bolje da se okreneš
I starom stazom se vratiš.
Sićanja davna zatomiš
Dok Meseć za oblak ne zađe da se u tami ne izgubiš.*

Katarina Firanj

IMPRESSUM

MIROLJUB (izlazi četiri puta godišnje)

List Hrvatskog kulturno-umjetničkog društva „Vladimir Nazor“,
25000 Sombor, Venac Radomira Putnika 26, Tel.: 025/416-019

Uredništvo:
Alojzije Firanj, glavni i odgovorni urednik lista;
Janoš Raduka, zamjenik glavnog urednika;
Marina Balažev, lektor-korektor;
Klara Šolaja-Karas, izbor fotografija;
Srđan Varo, tehnički urednik i prijelom teksta.

List je registriran u Ministarstvu za informacije Republike Srbije broj 2583/2.2.1998.

Web: www.hkudvladimirnazor.com E-mail: vnazor@sbb.rs

E-mail(urednik): firanjalojzije@gmail.com

Tel.:(urednik): 065 2422925

Tisak: Galaksijanis, Lukovo

Zoran Čota,
Pavle Matarić,
Antun Kovač,
ing. Mata Matarić,
Šima Raič,
Bojana Jozić.

Naklada: 600 primjeraka

82 GODINE NAM JE TEK

Prosinca 2018. godine obilježili smo i skromno proslavili 82. obljetnicu našeg Društva. Duga je to povijest za jedno amatersko kulturno–umjetničko društvo iz koje se može iščitati i povijest organiziranog života hrvatske zajednice na ovim prostorima. Kada je 1936. godine utemeljen HKD »Miroljub« Hrvati su bili jedan od tri konstitutivna naroda Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca. Konstitutivni narod bili su i u državi nakon Drugog svjetskog rata. Međutim, 66 godina od osnutka, 2002. godine, nalazimo se u poziciji nacionalne manjine-nacionalne zajednice u Republici Srbiji, kao nova manjinska zajednica. To govori što je sve Društvo preživjelo za ove 82 godine, ali i o mudrosti vodstva i članstva koji su doveli ondašnji »Miroljub« sada zvani »Nazor«, do današnjih dana. Ponosni smo na samostalnost rad naših prethodnika, ali i njihovi veliki dužnici i u obvezi da nastavimo njihovim stopama u današnje vrijeme. Sada je na nama budućnost »Nazora«, koju ne

smijemo ugroziti pogrešnim odlukama i krivim ponašanjem Uprave ili pojedinaca. Idemo dalje ka novim obljetnicama. Shodno dugogodišnjoj tradiciji i ove je godine obilježavanje rođendana »Nazora« proteklo u prikazu rada svih sekcija aktivnih u 2018. godini. Gledatelji su uživali u nastupu naše folklorne sekcije, ulomku iz kazališnog komada, literarnom nadahnuću, tamburaškom umijeću i pjevanju našeg zbora. Pojavom mladih izvođača potvrđujemo pravilo da na mladima ostaje budućnost ovog Društva. U dvorani su bili prikazani radovi vajarsko–grnčarske sekcije i slike s likovne kolonije »Colorit«. Predsjednik je referirao o aktivnostima tijekom godine kojih je bilo oko stotinu. Proslavu su uveličali ugledni gosti koji su se obratili biranim riječima. Hvala im. Na koncu, mnogobrojni posjetitelji su se družili na skromnom domjenku priređenom u čast slavljenika.

Mata Matarić

BOŽIĆNA RADIONICA

U Nazoru je 14. 12. 2018. godine u večernjim satima održana "Božićna radionica" na kojoj su se od tijesta pravile figure za kolač božićnjak. Sudionici su se radionice upoznali sa značenjem figura koje se stavljaju na ovaj tradicionalni kolač a jedan dio izrađenih figura bio je izložen na izložbi božićnjaka koja se održala 23. 12. 2018. u 19 sati. Nakon radionice djeca su okitila jelku koja je krasila veliku dvoranu za vrijeme božićnih blagdana.

Marija Čuvarđić

18. IZLOŽBA BOŽIĆNJAKA

Dane kada se pripremamo za najradosniji blagdan, naše Društvo obilježava bogatim programom a s ciljem očuvanja tradicije i običaja bunjevačkih Hrvata s naših prostora.

Tako je prije 18 godina održana prva izložba kolača božićnjaka od koje je kasnije nastala ideja za održavanje „Božićnog koncerta“ a zatim i „Božićne radionice“.

Naša 18. izložba božićnjaka održana je u nedjelju na Oce, 23. prosinca 2018. a na izložbenom prostoru svoje su mjesto našla 24 kolača. Uz kolače naših članica, zahvaljujući dugogodišnjoj suradnji s Katoličkim Društvom „Ivan Antunović“, izloženi su bili i Božićnjaci iz Subotice i okolice te iz Lemeša.

Kako je svaki izlagač sam dekorirao svoj izložbeni prostor uz „Božićnjake“ su bili izloženi i mlado žito, orasi, med, medenjaci, sitni kolači i gurabije ali i medljana rakija kojom se nazdravljalo i čestitali Oci.

Uz kolače predstavljeni su i radovi s „Božićne radionice“ na kojoj su se od tijesta

izrađivale figure za božićnjake a veoma su bili zapaženi i eksponati s naše grnčarsko-vajarske radionice koji su također bili tematski vezani za Božić.

U ime Društva, Marija Čuvarđić kao domaćica izložbe, uručila je zahvalnice svim sudionicima a prije Božićnog koncerta predsjednik Društva Mata Matarić pozdravio je sve prisutne i zahvalio svima koji su sudjelovali na ovoj za nas značajnoj manifestaciji.

Vesna Čuvarđić

BOŽIĆNI KONCERT

23. 12. 2018. godine u prostorijama HKUD-a „Vladimir Nazor“ održan je Božićni koncert. Na početku koncerta gostima se obratio predsjednik Društva Mata Matarić. Kako je Božić na ovim prostorima usko povezan s tradicijskim običajima prije samog koncerta mogla se vidjeti izložba kolača Božićnjaka a dodijeljene su i zahvalnice. Sam koncert otvorili su domaćini odnosno pjevačka skupina HKUD-a „Vladimir Nazor“ koja je pod ravnanjem Marine Kovač izvela pjesme „Veseli se Majko Božja“ i „Hajte braćo da idemo“. Po prvi put na Božićnom koncertu mogli smo čuti Svetlanu Šarčanski, učenicu III. razreda muzičke škole „Petar Konjović“ iz Sombora. Na gitari je izvela „Etidu“ i „Habeneru“. Na koncertu su nastupili članovi recitatorske skupine „Lavovi“ koji su predstavili HUN „Gerhard“ iz Sombora. Pripremili su i izveli recital „Weihnachten“. Na pozornici smo vidjeli i goste iz Bačkog Brega, HKPD „Silvije Strahimir Kranjčević“ s izvedbom pjesama „Veselje ti navješćujem“ i „Kyrie eleison“. Na pitanje „Što biste poklonili Isusu za rođendan“ odgovarali su učenici koje je za ovu prigodu pripremila učiteljica Elena Brdar iz OŠ „22. Oktobar“ iz Bačkog Monoštor. Kao veterani Božićnog koncerta I ove je godine obitelj Antunić publiku počastila novim pjesmama. Ove godine su izveli „Raduj se

svijete“, „Božićna harmonija“ i instrumental „Štil, štil“. Po prvi put na koncertu nastupio je i tamburaški kvartet muzičke škole „Petar Konjović“ pod upravom Marine Kovač s izvedbom pjesama „Raduj se svijete“ i „Tiha noć“. Na Božićnom koncertu nastupio je i mladi Josip Gorjanac i odsvirao „Kyrie eleison“. Trio iz Trojstva a uz pratnju kapelana Gabora Drobine izveo je pjesmu „Dvorjani neba“. „Božićnu priču“ prisutnima su ispričali najmlađi članovi Društva: Radoslav, Ivana, Leona, Dario, Marko, Lana i Filip. Uz priču su pripremili i dvije recitacije. Ovo je bio njihov prvi nastup za koji su ih pripremile učiteljice Anđelina Topić i Jasmina Šesta. „Tiha noć“, „Adeste Fideles“ i „U to vrijeme godišta“ su pjesme koje je publici poklonio „Kvodlibet“ iz Karmela. Publika je čula i mladog umjetnika Mihajla Parčetića iz Župe Sv. Križ koji je stigao s još jednog koncerta te uz pratnju Emila Antunića izveo je pjesmu „U to vrijeme godišta“. Po prvi put na koncertu su nastupili i „Mali Nemeši“ župni zbor iz Lemeša i otpjevali „Bijeli Božić“ kao i „Radujte se narodi“.

Za sam kraj uz pjesmu „Radujte se narodi“ na scenu su izašli svi sudionici koncerta i pjevali zajedno te tako sve prisutne uveli u nastupajuće praznike i poželjeli im sretan Božić.

Bojana Jozić

Stipan Kovač: Suncokreti

LIKOVNA GRUPA

U povodu 82. obljetnice HKUD-a „Vladimir Nazor“ priređena je prigodna izložba slika rađenih na našim kolonijama. Na izložbi su predstavljene slike većine slikara sudionika kolonija od kojih se do sada održalo čak 18. Slike odražavaju sva svojstva njihovih likovnih rukopisa po kojima su prepoznatljivi na likovnoj sceni. Na slikama prevladava pejzaž, ali i motivi iz somborskog gradskog miljea te apstraktni motivi. Slike su zavidnog umjetničkog nivoa, za ljubitelje lijepih slika prava poslastica. Slikari su ostvarili snažan umjetnički izraz i izrazili bogatu likovnu misao. Izložba je bila prodajnog karaktera a ovim se putem slikarima od srca zahvaljujemo.

Janoš Raduka

PRVA BOŽIĆNA ZABAVA ZA DJECU

Sportska sekcija društva po prvi put je organizirala božićno druženje za najmlađe. Tom prilikom, djeca, za sada samo naših lađara, njih 17, dobili su od baka Mrazice skromne paketiće za koje su morali odrecitirati prigodne pjesmice baki Mrazici i svima nama. Sedamnaestoro djece uzrasta 1-12 godina četiri sata su se igrala i družila uz božićni bor, a roditelji su (bili su svi), uz medljanu rakiju i sok prepričavali događaje iz protekle godine i kovali planove za dolazeću. Iako prva proslava za najmlađe smatramo da je vrlo uspješna. Ovu ideju trebalo bi proširiti na sve članove društva i sekcija

tako da svi sudjeluju u proslavi sa svojom djecom ili unucima. Zahvala organizatora ide baki Mrazici - Klari Oberman i njezinom pomoćniku.

Pavle Matarić

II. SOMBORSKI FESTIVAL AMATERSKOG FOLKLORA I STVARALAŠTVA

24. 11. 2018. godine u HKUD-u „Vladimir Nazor“ održan je II. Somborski festival amaterskog folklora i stvaralaštva.

Publika je mogla vidjeti koreografije u izvedbi GKUD-a Sombor i HKUD-a Vladimir Nazor. GKUD Sombor se predstavio igrama iz Banata i Srbije, a naše Društvo

se predstavilo Bunjevačkim igrama i izvornim običajem „Sahranjivanje begeša“. U programu su sudjelovali i literarci koji su se predstavili s nekoliko svojih pjesama.

Nakon završenog nastupa uslijedilo je druženje sudionika festivala uz pjesmu i ples.

Bojan Jozić

ZIMSKA ŠKOLA FOLKLORA HRVATSKE MATICE ISELJENIKA

Škola je, kao i prethodne tri godine, održana u Koprivnici a trajala je od 3. do 12. siječnja 2019. Ujedno su slavili 25 godina pod okriljem Hrvatske matice iseljenika, i 55 godina postojanja škole folklor.

Ove godine obrađivani su plesovi i pjesme jadranske zone - plesovi Boke kotorske, južne Hercegovine i Hrvatskog primorja poluotoka i otoka.

Ove je godine, za razliku od prijašnjih, broj polaznika bio nešto manji, plesača oko 70 a svirača 15-20.

Antonio Gromilović

BEGEŠ U PLETERNICI

Na poziv KUD-a Zavičajnog društva Rama iz Pleternice sudjelovali smo na dvanaestoj po redu međunarodnoj manifestaciji Običaji starog zavičaja koja se održala 1. prosinca 2018. u Pleternici.

Svoje običaje su predstavila društva nacionalnih manjina iz Hrvatske, Bosne i Hercegovine te Srbije.

Program su otvorile Pleterničke mažoretkinje i KUD „ZD Rama“ iz Pleternice nakon čega su se, svojim običajima, predstavila društva KUD „Kolo“ iz Zagreba, pjevačka skupina „krčevine i viteška lola“ iz Viteza, KUD „Radinje“ iz Sića, KUD „Svilenka“ iz Buka, „Češka beseda“ iz Kaptola, KUD „Ćeralije“ iz Voćina, UKPD „Ukrajina“ iz Slavenskog Broda, IFD „Župa Potkraj“ iz Turba i naše Društvo.

Mi smo se predstavili „Saranom begeša“ za koju smo bili nagrađeni burnim pljeskom publike.

Po završetku programa druženje svih sudionika ove smotre izvornog folklor i običaja, nastavljeno je u obližnjem mjestu Buk.

Vesna Čuvarđić

RAD DRAMSKE SEKCIJE

Nakon Božićnih i novogodišnjih blagdana dramska sekcija počinje s radom. Radi se i dalje na predstavi „Matora dica“ s kojom ćemo sudjelovati na Opštinskoj smotri koja će biti održana krajem ožujka ili početkom travnja. S navedenom predstavom, na poziv predsjednika Ivana De Ville i Književno-likovnog društva iz Općine rešetari iz Republike Hrvatske, s kojima naše Društvo ima dugogodišnju suradnju, gostovali smo u mjestu Gunjavci. Predstava je izvedena pred punom dvoranom, a bili su prisutni i gradonačelnik općine Zlatko Aga sa suradnicima. Na kraju predstave pročelnik sekcije Šima Raič zahvalio je domaćinu na pozivu i ugodnom gostoprimstvu, a gradonačelnik je pozdravio rad našeg Društva i u razmjeni darova uručio prigodan dar našoj udruzi. Druženje je nastavljeno uz večeru i tamburaše a razgovor se poveo o budućoj suradnji te je dogovoreno da dramski odjel iz njihove općine gostuje u Somboru, a književnici i pjesnici da održe književnu večer u našem društvu tijekom godine.

Dramska sekcija radi na novoj predstavi. Podjeljenije su uloge za „Oporuku“ (prema opereti Giuseppea Verdija) a po motivima Vanče Kljakovića (Split) u adaptaciji Ivice

Janjića. Riječ je o obnovljenoj predstavi koju je dramska sekcija HKUD-a Vladimir Nazor izvela prije 10 godina i bila je to najuspješnija i najizvođenija predstava Nazorove dramske sekcije.

Navedena predstava bit će premijerno izvedena krajem listopada na međunarodnoj smotri dramskih društava.

Probe se održavaju dva puta tjedno, a po potrebi i češće. Prema planu rada našeg društva planira se gostovanje u okolnim mjestima i izvan granica zemlje. Za 8. ožujka naš dramski odjel nastupit će, za članove Društva i građane, u Hrvatskom domu s predstavom „Matora dica“.

Šima Raič

NASTUP FOLKLORNE SEKCIJE U GERONTOLOŠKOM CENTRU

29. 12. 2018. godine HKUD „Vladimir Nazor“ održao je cjelovečernji program u

kojemu su sudjelovale dramska, folklorna i pjevačka sekcija.

Program je započela pjevačka sekcija koja je izvela dvije pjesme iz svoga repertoara nakon kojih je uslijedila dramska sekcija s dijelom predstave pod nazivom „Matora dica“. Folklorna sekcija se predstavila izvornim običajem „Saranjivanje begeša“.

Nakon završetka programa uslijedilo je zajedničko druženje u prostorijama centra. Ova suradnja i druženje traje nekoliko godina na obostrano zadovoljstvo te se radujemo njegovu nastavku.

Šima Raič

ZABAVA ZA ČLANOVE SEKCIJA

Nakon zimske pauze valja početi s radom. Pred nama je godina u koju smo ušli s velikim planovima te radi što boljeg uspjeha valja početi s radom.

Zagrijavanje za nastupajuću sezonu je počelo sinoć 3. 2. 2019. zajedničkom večerom i zabavom za sve članove sekcija. Kroz opušteni razgovor došlo se do zanimljivih ideja a uz ugodnu glazbu se i zapjevalo. Nekoliko sati druženja dalo nam je snagu za obveze koje nas očekuju te je na kraju večeri dogovoreno ponovno druženje, ako ne prije onda za godinu dana.

Vesna Čuvarđić

DVANAESTE VEČERI ZAVIČAJNE POEZIJE I DIVANA

KUD „Slavko Janković“ Rokovci - Andrijaševci održalo je 12. 1. 2019. godine večer zavičajne poezije na kojoj se glumilo, čitala poezija, svirale tambure, violina, samica, gajde, divanilo o starim običajima u pojedinim mjestima za vrijeme Adventa i Božića najviše se pjevalo. Bilo je osamdesetak posjetilaca a u programu su sudjelovali Vlatko Jurković iz Draža, Kata i Antun Kovač iz HKUD-a „Vladimir Nazor“ iz Sombora i KUDH “Bodrog” iz Monoštora, domaćini, gosti iz Osijeka, Sikirevaca, Perkovaca, Komletinaca, Velike Kopanice, Drenovaca, Babine Grede, Bickog Sela, Vinkovaca, Đakova, Strizivojne, Istre, Retkovaca i drugi. Nakon dva sata zanimljivog i interesantnog programa, druženje je nastavljeno uz dobru glazbu i pjesmu.

Antun Kovač

AKO

*Ako danas zalutam u tišini.
Obučem 'aljinu zlatnog zrilog žita,
ili ako ogrnem košulju
u sjajnim zvizdama.*

*Ako upletem čežnju
u srebrninu miseca.
Ako osmislim lipotu
zvizdani putanja.*

*Ako se zagubim
u pustinji beskrajni padova.
Poslušam simfoniju sata
što mi iznad glave otkucava.*

*Ako danas susretnem
tvoju mudrost
biće to najlipši dar.
Najlipše iskustvo
komad sriće
od Nebeskog darovatelja.*

Kata Kovač

“MOJ NENADIĆ” PREDSTAVLJEN U OSIJEKU

Zahvaljujući suradnji „Šokačke grane“ iz Osijeka i našega Društva, knjiga „Moj Nenadić“ prvi je put predstavljena i izvan granica države.

Promocija naše knjige održana je u petak 30. studenog 2018. u prostorijama „Šokačke grane“ Osijeku.

Uvod u predstavljanje knjige, s nekoliko pjesama su dali naši pjevači i tamburaši a zatim su o sadržaju knjige govorili autori ing. Mata Matarić, Marija Matarić, Alojzije Firanj te recenzent prof. Vera Erl, dok je odabrane pjesme iz knjige pročitala Zlata Vasiljević.

Na kraju, s riječima podrške obratio se predsjednik udruge „Šokačka grana“

gospodin Marko Josipović kojemu se toplo zahvaljujemo na ugodnom boravku u Osijeku.

Vesna Čuvardić

REPORTAŽA U BOŽIĆNOM IZDANJU JUTARNJEG LISTA

Krajem godine, 22. i 23. prosinca u posjetu našem Društvu bili su novinar Radovan Marčić i snimatelj Željko Hajdinak iz Jutarnjeg lista iz Zagreb.

Fokus njihovog interesiranja bili su salaši u okolini Sombora na kojima se Božić još uvijek proslavlja na tradicionalni način.

U Somboru su posjetili nekoliko salaša koji se bave turističkom djelatnošću, a dva

su dana bili i gosti naše Udruge i grada Sombora.

U „Nazoru“ su zabilježili, perom i kamerom, izložbu božićnjaka, i poslušali „Božićni koncert“, intervjuirali su nekoliko naših članica s kojima su razgovarali o pripremama za Božić i za proslavu tog blagdana. Kazivačica je bila Katarina Firanj iz salaša Nenadića, čije kazivanje su objavili u Božićnom izdanju Jutarnjeg lista.

Od gradskih institucija posjetili su Županiju i vidjeli „Bitku kod Sente“, Narodno pozorište, galeriju „Milan Konjović“ i nekoliko somborskih znamenitosti.

Prisustvovali su i nedjeljnoj svetoj misi u Karmelićanskoj crkvi. Prepuni lijepih dojmova obećali su da će reportaža biti objavljena u božićnom izdanju „Jutarnjeg lista“ što je i učinjeno.

Kako su na odlasku rekli da će se vratiti ili oni ili neko drugi iz „Jutarnjeg“ jer u Somboru ima puno zanimljivih događaja a naročito u našem Društvu koje je vrijedno pratiti. Čekamo ih ponovno.

Priredio: Alojzije Firanj

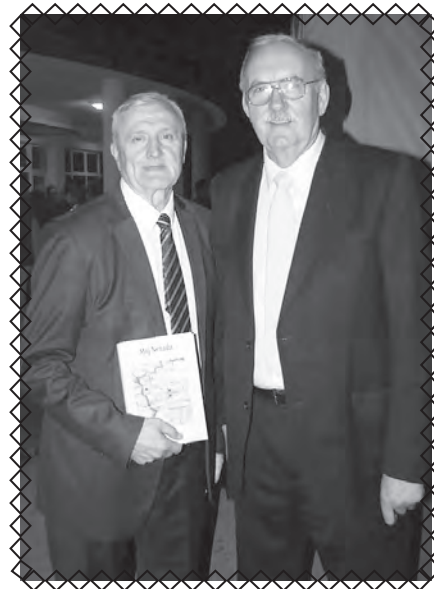
NAZOČNOST PREDsjedNIKA „VLADIMIRA NAZORA“ NA SNIMANJU SERIJALA HRT „LIJEPOM NAŠOM“ U IVANKOVU

Na poziv načelnika Općine Ivankovo (Vukovarsko-srijemska županija) i voditelja serijala „Lijepom našom“ g. Branka Uvodića, nazočio je 13. prosinca, predsjednik našeg društva, Mata Matarić, tom medijskom događaju.

Prigodom te posjete uspostavljeni su novi kontakti s predstavnicima kulturno–umjetničkih udruga toga kraja kao i s predstavnicima vlasti od onih lokalnih pa sve do župana g. Bože Galića. U znak zahvalnosti za dosadašnju suradnju, županu je poklonjena knjiga „Moj Nenadić“, s idejom da se sljedeća promocija ove knjige dogodi u Vinkovcima. Razgovaralo se s načelnicom Općine Tovarnik, voditeljem „Vinkovačkih jeseni“ i novinarima lokalnih medija.

Boravak je doprineo daljoj afirmaciji i prezentaciji našeg Društva i očekujemo uspostavljanje suradnje s udrugama kulture iz tog dijela Lijepe naše.

Marija Matarić

HKUD „VLADIMIR NAZOR“ DOGAĐAJI U 2018. GODINI

1. 2. - 13. 1. 2018.	ŠKOLA HRVATSKOG FOLKLORA-KOPRIVNICA (REPUBLIKA HRVATSKA)
2. 10. 1. 2018..	I UPRAVNI ODBOR
3. 12. 1. 2018..	ANDRIJAŠEVCI-JEDANAESTI DIVANI I VEČER ZAVIČAJNE POEZIJE
4. 17. 1. 2018.	IO
5. 23. 1.-20. 2. 2018.	ŠAHOVSKI TURNIR 27. MEMORIJAL „PROF. FRANJA MATARIĆ“
6. 27. 1. 2018.	SUBOTICA- VELIKO PRELO
7. 31. 1. 2018.	NAŠA ZABAVA UZ SUDJELOVANJE SVIH SEKCIJA
8. 31. 1. 2018.	IO
9. 3. 2. 2018.	„ŠOKAČKA ZABAVA“ U OSIJEKU (“ŠOKAČKA GRANA“)
10. 6. 2. 2018.	II. UPRAVNI ODBOR
11. 10. 2. 2018.	84.VELIKO BUNJEVAČKO-ŠOKAČKO PRELO
12. 11. 2. 2018.	„PRELO SIĆANJA“ SUBOTICA
13. 13. 2. 2018.	SAHRANJIVANJE BEGEŠA
14. 22. 3. 2018.	SPORTSKO VEČE
15. 28. 2. 2018.	SJEDNICA UO
16. 3. 3. 2018.	„DRAGON BOAT“ BAJA – „SALAŠARI SOMBORSKI“-LAĐARI
17. 10. 3. 2018.	PRVA RADIONICA ZLATOVEZA
18. 17. 3. 2018.	DRUGA RADIONICA ZLATOVEZA
19. 21. 3. 2018.	IO
20. 24. 3. 2018.	TREĆA RADIONICA ZLATOVEZA
21. 24. 3. 2018.	USKRSNA RADIONICA
22. 25. 3. 2018.	OPŠTINSKA SMOTRA DRAME
23. 26. 3. 2018.	NASTUPANJE PJEVAČKE SEKCIJE U DOMU PENZIONERA
24. 2. 4. 2018.	SUDJELOVANJE NA 48. MIRK-u U ČANTAVIRU
25. 5. 4. 2018.	IO
26. 11. 4. 2018.	IO

27. 18. 4. 2018. III. UPRAVNI ODBOR
 28. 18. 4. 2018. IZLOŽBA RADOVA U DOMU S MIRK-OM I DODJELA DIPLOMA
 29. 21. 4. 2018. SUDJELOVANJE DRAMSKE SEKCIJE U SONTI
 30. 22. 4. 2018. OPĆINSKA SMOTRA FOLKLORA I PJEVAČKE SEKCIJE U STANIŠIĆU
 31. 6. 5. 2018. SABOR DRUŠTVA
 32. 9. 5. 2018. POSJETA PREDSTAVNIKA MEĐUNARODNOG FOLKLORA U ZAGREBU
 – PROBNO SNIMANJE I SPOT ZA HRT
33. 9. 5. 2018. IO
 34. 13. 5. 2018. VIII. MEMORIJALNI STOLNO-TENISKI TURNIR „STIPAN BAKIĆ“
 35. 12. 5. 2018. „ZELENO I PLAVO PUTOVANJE“ IZLOŽBA MEĐUNARODNOG
 LIKOVNO-LITERARNOG NATJEČAJA U OSIJEKU
36. 16. 5. 2018. IO
 37. 17. 5. 2018. POSJET DELEGACIJE PRIVREDNE I GOSPODARSKE KOMORE
 FEDERACIJE BIH
38. 19. 5. 2018. GOSTOVANJE AD „IVAN GORAN KOVAČIĆ“ IZ ZAGREBA
 39. 20. 5. 2018. NASTUP AD „IVAN GORAN KOVAČIĆE“ U KARMELU
 U ORGANIZACIJI HKUD-a „VLADIMIR NAZOR“
40. 19. 5. 2018. NAJAM SALE ZA MARATON-POLUMARATON
 41. 20. 5. 2018. „SALAŠARI SOMBORSKI“ SUDJELOVANJE NA „DRAGON BOAT-u“
 U BEOGRADU – MEĐUNARODNO NATJECANJE
42. 23. 5. 2018. „VEČER MIROLJUBA“
 43. 26. 5. 2018. XX. LIKOVNA KOLONIJA „COLORIT“
 44. 26. 5. 2018. „SALAŠARI SOMBORSKI“ – SUDJELOVANJE NA NATJECANJU
 U ZAGREBU NA JARUNU
45. 26. 5. 2018. XVI „LIRA NAIVA“ U MALOJ BOSNI
 46. 1. - 2. 6. 2018. DRAŽ – „BARANJSKI BEČARAC“
 47. 5. 6. 2018. ZAPOČELA S RADOM VAJARSKA SEKCIJA RADI BEZ PRESTANKA
 SVAKOG UTORKA DO 1. 11. 2018.
48. 9. 6. 2018. „SASTALI SE ALASI I BEČARI“ MONOŠTOR
 49. 10. 6. 2018. OSNOVANA ŽENSKA EKIPA „SALAŠARA SOMBORSKIH“
 50. 15. 6. 2018. 37. SIJELO PUČKIH PISACA – ĐELETovac (REPUBLIKA HRVATSKA)
 51. 22. 6. 2018. IO
 52. 23. 6. 2018. 12. MEĐUNARODNA SMOTRA FOLKLORA NACIONALNIH MANJINA
 „DARDA 2018.“ (REPUBLIKA HRVATSKA)
53. 24. 6. 2018. ZONSKA SMOTRA FOLKLORA
 54. 24. 6. 2018. ZONSKA SMOTRA PJEVAČA
 55. 24. 6. 2018. SUDJELOVANJE PJEVAČKE I TAMBURAŠKE SEKCIJE NA FESTIVALU
 MULTIKULTURALNOSTI U SOMBORU
56. 30. 6. 2018. SALAŠARI SOMBORSKI – OPATOVAC-ŠARENGRAD
 MEMORIJALNA TRKA „LUKA KOVAČEVIĆ“
57. 30. 6. 2018. DRAMCI U VITEZU (BOSNA I HERCEGOVINA)
 58. 12. 7. 2018. SJEDNICA UO
 59. 14. 7. 2018. VESLAČI-DRAGON BOAT- BEZDAN
 60. 16. 7. 2018. SUDJELOVANJE NA „LIRI NAIVI“ U LEMEŠU
 61. 17. 7. 2018. PLETENJE KRUNE
 62. 19. 7. 2018. KNJIŽEVNA VEČER
 63. 20 – 22. 7. 2018. GOSTOVANJE FOLKLORNE SEKCIJE U ZAGREBU NA
 52. MEĐUNARODNOM FESTIVALU FOLKLORA
64. 22. 7. 2018. 84. DUŽIONICA – SOMBOR

65. 4. 8. 2018. TROJNI SUSRETI – BEZDAN
66. 10. 8. 2018. UČEŠĆE ŽENSKJE EKIPE „SALAŠARA SOMBORSKIH“
NA 5. MARATONU LAĐARICA NA NERETVI
67. 11. 8. 2018. VESLAČI „SALAŠARA SOMBORSKIH“ IZVESLALI 22,5 KM
NA MARATONU LAĐA NA NERETVI.
68. 12. 8. 2018. SUDJELOVANJE BANDAŠA I BANDAŠICE U SUBOTICI NA DUŽIJANCI
69. 22. 8. 2018. IO
70. 10. 9. 2018. SUDJELOVANJE FOLKLORAŠA U ŠIROKOM POLJU NA MANIFESTACIJI
„TEBI PJEVAM POLJE MOJE ZLATNO“.
71. 15-16. 9. 2018. SUDJELOVANJE LITERARACA NA REŠETARSKIM SUSRETIMA PJESNIKA
72. 23. 9. 2018. SUDJELOVANJE FOLKLORAŠA NA POKR. SMOTRI U VRBASU
73. 23. 9. 2018. SUDJELOVANJE PJEVAČA NA POKRAJINSKOJ SMOTRI U VRBASU
74. 7. 10. 2018. PROMOCIJA KNJIGE „MOJ NENADIĆ“
75. 17. 10. 2018. OBJAVLJENI REZULTATI KONKURSA HMI „IGRAČKA
U SRCU« - prva nagrada Ivan Čeljuska
76. 5-7. 10. 2018. IZLAGALI SMO PO 3. PUT NA MANIFESTACIJI „JESEN U LICI“ U GOSPIĆU
77. 13. 10. 2018. HKC „BUNJEVAČKO KOLO „SUBOTICA“ III. FESTIVAL KULTURNE
BAŠTINE BUNJEVACA BEZ GRANICA
78. 17. 10. 2018. DANI KRUHA U ŠOKAČKOJ GRANI OSIJEK
79. 19. 10. 2018. POČELA IX MEĐUNARODNA SMOTRA AMATERSKIH DRAMSKIH DRUŠTVA
80. 20. 10. 2018. ZAVRŠEN IX. MSADD NASTUPOM DRAMACA IZ SUBOTICE.
81. 28. 10. 2018. 8. „DANI JULIJA NJIKOŠA“ I 142. GOD. OD SMRTI PAJE KOLARIĆA,
OSIJEK, „ŠOKAČKA GRANA“
82. 7. 11. 2018. UPRAVNI ODBOR
83. 10. 11. 2018. NOĆ LAĐARA-SPORTSKA VEČER VESLAČKE EKIPE SALAŠARI SOMBORSKI
84. 14. 11. 2018. BOŽIĆNI ŠAHOVSKI TURNIR
85. 23. 11. 2018. FORUM HRVATSKIHA MANJINE ZAGREB
86. 24. 11. 2018. II. FESTIVAL AMATERSKOG FOLKLORA
87. 28. 11. 2018. XI. SJEDNICA IO
88. 30. 11. 2018. PREDSTAVLJANJE KNJIGE „MOJ NENADIĆ“ U OSIJEKU
89. 1. 12. 2018. GOSTOVANJE FOKLORNE SEKCIJE U PLETERNICI
90. 4. 12. 2018. ZAVRŠENO KREČENJE PROSTORIJE KNIŽNICE I DRAMSKE SEKCIJE
91. 4. 12. 2018. ZAVRŠENO KREČENJE PROSTORIJE ZA SPORTSKE AKTIVNOSTI
92. 7. 12. 2018. SNIMANJE EMISIJE „HRVATSKA RIČ IZ VOJVODINE“
NA PLAVOJ VINKOVAČKOJ
93. 8. 12. 2018. 82. OBLJETNICA DRUŠTVA I GODIŠNJI KONCERT
94. 8. 12. 2018. IZLOŽBA SLIKA S „COLORITA“, I IZLOŽBA RADOVA VAJARSKE RADIONICE
95. 12. 12. 2018. XII. SJEDNICA IO
96. 13. 12. 2018. SUDJELOVANJE NA SNIMANJU EMISIJE „LIJEPOM NAŠOM“ U IVANKOVU
97. 14. 12. 2018. BOŽIĆNA RADIONICA
98. 15. 12. 2018. GOSTOVANJE DRAMSKE SEKCIJE U REŠETARIMA
99. 17. 12. 2018. SUSRET S OSIJEČKO-BARANJSKIM ŽUPANOM U MONOŠTORU
100. 19. 12. 2018. ZAVRŠENA POPRAVKE KROVIŠTA DVORIŠNE STRANE NAŠEG DOMA
101. 20. 12. 2018. BOŽIĆNI TURNIR U STOLNOM TENISU
102. 22. 12. 2018. POSJET BAKA MRAZICE DJECI ČLANOVA VESLAČKE SKUPINE LAĐARA
103. 23. 12. 2018. BOŽIĆNI KONCERT
104. 23. 12. 2018. 18. IZLOŽBA BOŽIĆNJAKA
105. 22. i 23. 12. 2018. POSJET NOVINARA JUTARNJEG LISTA
106. 29. 12. 2018. GOSTOVANJE U GERONTOLOŠKOM CENTRU SOMBOR
FOLKLOR, PJEVAČI I DRAMSKA SEKCIJA

*Mata Matarić
predsjednik*

ŠOKAČKA KUĆA U BEREGU

Hrvatsko kulturno-prosvjetno društvo „Silvije Strahimir Kranjčević“ iz Berega organiziralo je svečano otvorenje Šokačke kuće u Beregu, u utorak, 4. prosinca 2018. godine u 13 sati. Kuću, koja se nalazi u Strossmayerovoj ulici br. 14, otvorio je Gordan Bakota, veleposlanik Republike Hrvatske u Srbiji. Šokačka kuća je spomen-dom uređen po uzoru na tradicijski građene i uređivane kuće u kojima su Hrvati Šokci u Beregu stanovali sve do nakon II. Svjetskog rata, kada je započela obnova i kada je izmijenjen izgled većine domova a mnoge kuće su porušene te sagrađene u modernijem obliku. Šokačka kuća služiti će za prezentaciju tradicijske kulture bereških Hrvata, njihovoga negdanjeg svakodnevnog načina života i predmeta koje su koristili i bit će rabljena u cilju bolje promidžbe sela,

te za različite aktivnosti koje organizira njezin vlasnik, HKPD „Silvije Strahimir Kranjčević“. Kuća je kupljena sredstvima Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske, a uređena uz pomoć bereškoga župnika vlč. Davora Kovačevića i ostalih žitelja Berega.

Privedio: Alojzije Firanj

DANI HRVATSKE KULTURE U SOMBORU

Dani hrvatske kulture u organizaciji UG „Urbani Šokci“ iz Sombora održani su 23. studenog. U okviru te manifestacije „Urbani Šokci“ su obilježili i desetu obljetnicu od osnutka. Dani su započeli Međunarodnim okruglim stolom „O Šokcima je rič“ koji je održan u maloj sali Gradske kuće na kojemu je sudjelovalo sedam predavača iz Republike Hrvatske, Republike Mađarske i iz Republike Srbije, točnije, iz Bačke. Doc. dr. sc. Silvija Čurak, iz Osijeka, izlagala je na temu Bačke riči a prof. dr. sc. Ljiljana Kolenić, također iz Osijeka, govorila je o leksiku u slavonskom dijalektu s osvrtom na značenjska polja. Milica Taradija iz Pečuha govorila je o temi „Tko su seoski Šokci“, Zlata Vasiljević o desetogodišnjem radu UG „Urbani Šokci“, diplomirana teoretičarka umjetnosti Milica Lerić o glazbeniku Miki Ivoševu iz Berega. O doprinosu očuvanja hrvatske kulture kroz rad KUDH-a „Bodrog“, govorila je magistra pedagogije, etnologije i kulturne antropologije Sonja Periškić Pejak, a Marija Šeremešić o Monoštoru u romanu Josipa

Pašića „Kraj našeg Dunava“. Rad je poslala i dr. sc. Vlasta Markasović iz Vinkovaca. U 2019. svi će spomenuti radovi biti objavljeni u zborniku „O Šokcima je rič“ 2015.-2018.

U večernjim satima održana je kulturno-umjetnička večer na kojoj su evocirane uspomene na desetogodišnji rad Udruge, uručene zahvalnice te održana revija tradicijskog ruha. Sve su to uveličale pjesmom „Kraljice Bodroga“ i Mješovita klapa „Prvi komin Snježanin“ iz Zagreba. Nakon programa, organizirana je večera i druženje uz glazbu.

Privedio: Alojzije Firanj

„DIVANIM ŠOKAČKI,, U MONOŠTORU: OČUVANA STAROŠTOKAVSKA IKAVICA - 19. STUDENOG 2018.

U okviru svog godišnjeg plana i programa, KUD Hrvata „Bodrog” ima nekoliko tradicionalnih manifestacija. Jedan od tih programa jest i književnojezična manifestacija „Divanim šokački” koja je osmišljena s ciljem njegovanja, očuvanja, promocije i popularizacije ikavice (u Monoštoru se još uvijek čuva staroštokavska ikavica) u sveukupnom domenu generacijski različitih članova i simpatizera Udruge, te ostalih indirektnih korisnika programa.

Program je osmišljen na način, da se svake godine odabiru tema i tematika programa. Tako je 2012. godine manifestacija bila posvećena Dunavu kao bitnom čimbeniku određivanja načina života i formiranju materijalne tradicijske baštine Hrvata u Monoštoru. Zatim je slijedila tema pudarenja (berba grožđa) pa

nekadašnji način kosidbe žita – takozvana doženjača kao i teme zimskih prela - divana, proštenja u Monoštoru na Petrovdan itd.

Ovogodišnja tema bio je Badnji dan, čestitanje Adama i Eve.

Privedio: Alojzije Firanj

ANDRIJA PALKOVIĆ - BISTRičKI HODOČASNIK

Malo tko zna da ove, 2018., godine obilježavamo jednu manje poznatu, ali vrlo značajnu obljetnicu, odnosno 252. godišnjicu prvog zavjetnog pohoda jednog Bunjevca, Hrvata iz Sombora, pješice u svetište Majke Božje Bistričke.

Proučavajući povijest „Svetišta Majke Božje Bistričke“ u Hrvatskoj, koja je pohranjena u arhivi samog svetišta, došao sam do vrlo zanimljivog podatka koji se odnosi na bistričkog hodočasnika-pješaka iz Sombora Andriju Palkovića. U ovom kratkom prikazu donosim njegove vlastite opise svojih zavjetnih pohoda u Mariju Bisticu u drugoj polovici 18. st.

MARIJA BISTRICA

Mjesto Bistrica se nalazi u Hrvatskom Zagorju, ima (danas) oko 6500 stanovnika, a udaljeno je oko 40 km od Zagreba u smjeru sjeveroistoka, na obroncima Medvednice.

Prvi puta se spominje u pisanim dokumentima 1209. g., a tek 1334. g. je osnovana župa u kojoj je bila crkva posvećena sv. Petru i Pavlu. Kip Blažene Djevice Marije se u 15. st. nalazio u crkvi u mjestu Vinski Vrh, odakle je prenesen u crkvu u Mariji Bistrici. Od tog vremena je počela intenzivnija vjernička pobožnost Majci Božjoj. U 16. st. (1545. g.) kip je zbog opasnosti od oskrvnuća koje je prijetilo od osmanlijskih najezi bio skriven tako da su ga vjernici zakopali ispod župne crkve. Kip je ostao zakopan pune 43 godine, a 1588. g. je izvučen potpuno neoštećen i izložen. Od ponovne turske opasnosti, kip je po drugi put morao biti skriven 1650. g. tako da je bio zazidan u zidu župne crkve. Nakon 34 godine (1684. g.) je odzidan i postavljen na počasno mjesto vjernicima na štovanje. Zaslugom zagrebačkog biskupa Martina Borkovića u Bisticu su počeli dolaziti hodočasnici, najprije iz okolnih mjesta, a kasnije se štovanje raširilo na sve

strane čime su počela i velika hodočašća iz raznih krajeva. Kasnije, 1731. g., zagrebački biskup Juraj Branjug je crkvu sv. Petra i Pavla u Bistrici svečano posvetio i imenovao je svetištem Snježne Gospe. Papa Pio XI. dodijelio je svetištu naslov bazilike (1923.).

TKO JE BIO ANDRIJA PALKOVIĆ?

Svoju pripovijest, ili bolje rečeno ispovijest, Palković počinje opisom kako je od svojih pobožnih roditelja bio još u djetinjstvu zavjetovan Majci Božjoj. Po izvorniku njegova zapisa u svetištu, on opisuje ovako:

„U djetinstvu momu dok sam u skulu hodio, vazda sam zavitan bio na Bistri. Jerbot više puta neznajući potribna i ponovnom nauku nemogući znati niti doseći jesam se uticao više puta po očenaš i zdravu Mariu nadostavivši uzdisanja i suze Bl.D.Ma. da mi pamet prosvitli u nauku, što sam upoznao. Buduć bi posli za čudo meštrom razumna na pitanje odgovore davao i u pismu od svih pofaljen jesam bio. Zarad koga pria neuljudna više puta bien bivao iesam. Što za bolje ova virovati neka promotri ovo isto pismo, koie sam vlastitem rukom pisao, koi bude štiti. Pak neka promotri na moi nauk, koi mi ie bio dalje nego do coniugatie (buduć otac mi onda priminuo od svita) dalje nisam u skulu hodio. I sverhu toga svega priko tolikog drugog truda i poslova pismo ovako uzdreža, ne po drugom nego jerbot je bilo od divice primudre isprošena tia do danas.“

Prema njegovim vlastitim opisima svoga života u „Povijesti bistričkih čudesa“, možemo zaključiti, da je Andrija Palković, bio pismen čovjek, zdrave seljačke inteligencije,

bogate mašte i vrlo vješt pisac. Rječnik kojim se služio bio je bogat, istančan, u svojim opisima je upotrebljavao brojne attribute, metafore, strane izraze, a konstrukcije rečenica odgovaraju pravilima sintakse. One su povezane u smislene i pravilne izražajne cjeline, bile one jednostavne ili složene. Iz njegovih pisanih svjedočanstava možemo pretpostaviti da je rođen oko 1750. g. u Somboru, dok je godina smrti nepoznata. Pisao je ikavski pošto je ikavski govor u 18. st. u Bačkoj bio dominantan, a bio je blizak i slavonskoj ikavici kao najrasprostranjenijem govoru među Hrvatima. Iz navedenoga zaključujem da je u svom jezično – kulturnom ophođenju u svom zavičaju rabio materinski ikavski govor. Stoga sam sva Palkovićeve pisma, radi vjerodostojnosti njegova lika, prenio u originalu.

ANDRIJA PALKOVIĆ SE ODLUČUJE NA HODOČAŠĆE

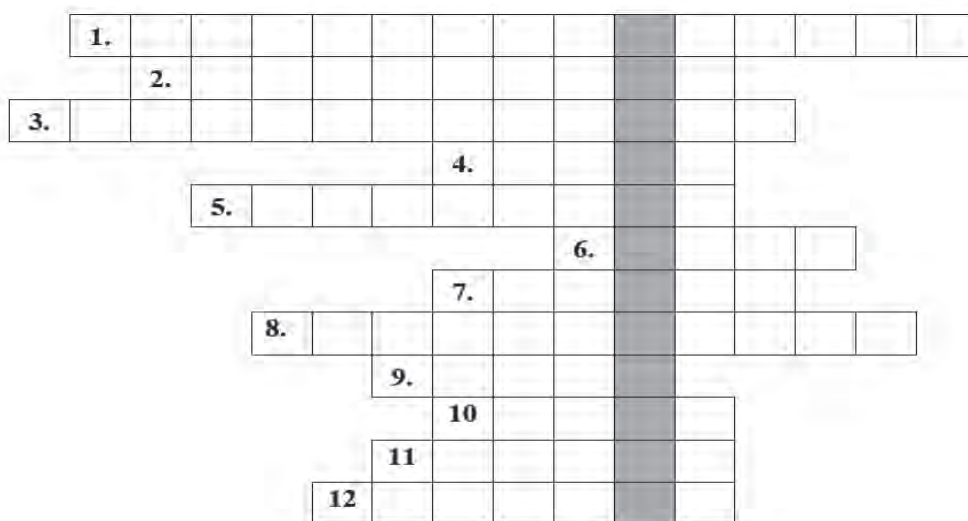
Palković je bio i veliki vjernik i štovatelj Majke Božje. Kao dječak je obolio od frasa (šklopoci, grč mišića od straha, op. L.P.), a pošto je vijest o Bistrici i o čudotvornom kipu Majke Božje već tada došla do Sombora, pa i do njega, pobožnog Somborca i njegove obitelji, roditeljima nije ostalo ništa drugo nego da se uteknu Majci Božjoj zavjetom da će, ozdravi li, pohoditi Bistricu i zahvaliti se Majci Božjoj. Budući da je ozdravio, odlučio je ostvariti zavjet i krenuti 1766. g. na svoj prvi pohod u Mariju Bistricu gdje će kao iskreni vjernik zahvaliti Majci Božjoj na primljenom daru ozdravljenja. Pješao je osam dana preko brda i dolina do svetišta Marije Bistrice u Hrvatskom Zagorju kako bi izvršio nekoliko svojih zavjeta. Na putu, koje je trajalo oko osam dana (u jednom smjeru), pohodio je mnoge crkve i samostane gdje su ga dobri ljudi nahranili, napojili i bodrili na njegovom putu pobožnosti. Kako sam piše, to mu nijednom nije bilo teško, jer je bio cijelim svojim bićem potpuno predan Majci Božjoj.

Njegovo bezgranično pouzdanje u pomoć Majke Božje dalo mu je snage da tri puta hodočasti pješice u Mariju Bistricu.

Privredio: Lajčo Perušić

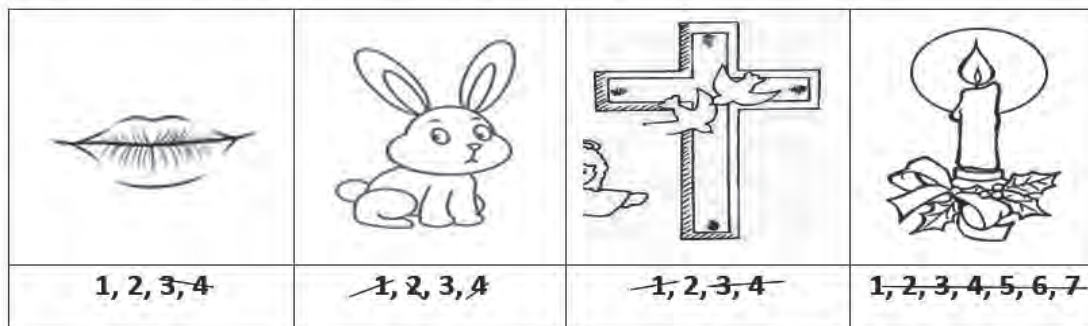
**RJEŠENJA UPIŠI U KRIŽALJKU
I U OZNAČENIM KVADRATICIMA DOBIT ĆEŠ RJEŠENJE!**

1. Večera koju je Isus imao dan prije svoje smrti.
2. U koji grad je Isus ušao na magarcu?
3. Osudio je Isusa na smrt.
4. Isus je nosio težak _____.
5. Žena koja je Isus dala rubac da obriše lice.
6. Učenik koji je s Marijom pratio Isusa do križa.
7. Triput je zanijekao Isusa.
8. Visjeli su pokraj Isusa na križu.
9. Što je Isus oprao apostolima na Posljednjoj večeri?
10. Izdao je Isusa.
11. Dan Isusove smrti.
12. Što su ljudi klicali Isusu kad je ušao u Jeruzalem?

Rješenje: _____

Riješi rebus i rješenje napiši na crtu, a potom oboji sličice!

Rješenje: _____

U osmosmjerci pronadi zadane riječi, a preostala slova ispiši po redu i dobit ćeš rješenje!

Riječi: BOG, LJUDI, PALMA, ISUS.

Rješenje: _____

I	I	D	U	LJ
S	C	V	G	J
U	E	T	O	N
S	I	C	B	A
P	A	L	M	A

ŠTO NAM GOVORI KAŠALJ?

~ pripremila spec. dr. med master Marija Mandić rođena Matarić ~

Kašalj je jedan od najčešćih problema zbog kojeg se pacijent obraća liječniku i ima značajan utjecaj na kvalitetu života. Prema dužini trajanja kašalj može biti akutan, koji traje oko 3 tjedna i kroničan kada traje dulje od 8 tjedana. Uzrokuju ga brojni faktori i bolesti. Najčešći su uzroci slivanje nosnog sekreta niz ždrijelo, astma i posljedica vraćanja i isparavanja kiseline iz želuca. Međutim, pored suvremenih dijagnostičkih postupaka, u određenom broju slučajeva uzrok se ne može odrediti što se definira kao kronični idiopatski kašalj.

SLIVANJE NOSNOG SEKRETA NIZ ŽDRIJELO je najčešći uzrok kroničnog kašlja, a izazvan alergijskom reakcijom same nosne sluznice i pojačanog lučenja nosnog sekreta. Dijagnostički postupci obuhvaćaju ORL pregled, alergološka ispitivanja i rendgen sinusa. Neophodno je ukloniti iritanse i isključiti lijekove kao mogu iritirati sluznicu nosa.

ASTMA - kašalj se javlja kod svih astmatičara. Terapija ove vrste kašlja je istovjetna terapiji astme.

KAŠALJ ZBOG ŽELUDAČNE KISELINE je jedan od najznačajnijih u svim dobnim skupinama a to znači da često čak i djeca kašlju zbog ovog problema. To je posebno važno uzeti u obzir jer se mnoga djeca bezuspješno liječe pod dijagnozom astme ili bronhitisa, a ustvari imaju ovaj problem. Osnovno liječenje je antirefluksna terapija lijekovima uz odgovarajući higijensko-dijetetski režim prehrane.

POSTINFEKCIJSKI KAŠALJ SE povlači spontano u periodu od 2 mjeseca, rjeđe može trajati i dulje. Posljedica je virusnih ili, rjeđe, bakterijskih infekcija pluća i dišnih puteva.

LIJEKOVI ZA REGULIRANJE TLAKA kao što su ACE inhibitori kod nekih pacijenata mogu uzrokovati suh, nadražajni kašalj koji ne ovisi o količini lijeka i najčešće je udružen s neprijatnim osjećajem golicanja u grlu. Do povlačenja simptoma dolazi unutar 4 tjedana po ukidanju lijeka. Ponovno izlaganje bolesnika ovoj skupini lijekova dovodi do razvoja simptomatologije u prosjeku nakon 20 dana.

KARCINOM BRONHA kao uzrok kroničnog kašlja trebalo bi razmotriti kod svih pacijenata, naročito kod pušača i onih s promjenom karaktera kašlja (više, jače, krvavi ispljuvak)

OSTALI uzročnici kroničnog kašlja su mnogobrojni: kronični bronhitis, bronhiektazije, karcinom bronha, intersticijalne bolesti pluća, sarkoidoza, insuficijencija lijevog srca, aspiracija stranog tela i psihogeni.

STOGA AKO KAŠLJETE OBRATITE PAŽNJU NA SVOJ KAŠALJ I POSLUŠAJTE GA ŠTO VAM ŽELI REĆI.

BEĆARCI

*U zoru je lipo milovanje,
Kad se dragi sprema na oranje.*

*Svekrvice veži tvoga sina,
Ma sa slamom da ne ide za mnom.*

*Čuvam guske da naraste perje,
da natrpam u jastuke bele.*

*Lubi dragi al' nemoj ujedat,
Mama će mi obraze prigledat.*

*Svi bećari nema pravog momka,
Mili bože ostaću divojka.*

*Kaka mi je lola bez brkova,
Kogod kera koja repa nema.*

Julijana Kekezović

VICEVI

LAŽE SELO

„Kćeri moja draga, ozbiljno sam zabrinuta za tvoj brak. Kaže mi jutros tvoja susjeda da ste se ti i Zlatko svađali cijelu prošlu noć. I da si mu vikala svakakve ružne riječi.“

„Nemoj se ti, majčice, ništa brinuti! Susjeda laže. Sa Zlatkom već mjesec dana nisam ni riječi progovorila.“

MEDICINSKO ČUDO

„Moja žena puno bolje čuje kad spava nego kad je budna.“

„To nije moguće!“

„Itekako je moguće! Evo, na primjer, ja sam se jutros u tri sata na prstima ušunjaio u sobu, a ona me odmah čula i probudila se. A onda sam joj najmanje pet puta rekao 'Daj ušuti već jedanput!', a ona ne čuje, pa ne čuje.“

KOME TREBA?

Ulazi žena u policijsku stanicu da bi prijavila nestanak supruga. Policajac traži da ga opiše. Kaže žena:

„Pa... visok je 156 centimetara, ima oko 70 kilograma, ćelav je, kratkovidan, ima velik nos, uši su mu klempave, ima popriličan trbuh...“

Tu žena kratko zastade, a zatim se uputi vratima i reče:

„Ma, čujte... Nemojte ga ni tražiti!“

NIJE OD ŽENE

U kirurškoj ordinaciji jedne bolnice spremaju se obraditi pacijenta što ga je upravo dovezla Hitna pomoć, pa sestra uzima od čovjeka podatke. Pita za ime, prezime, datum rođenja... sve marljivo zapisuje u formular.

„Oženjen?“ pita na kraju.

„Nee! Prometna nesreća.“

Mihajlo Mračina

ANEGDOTE

DOBAR GAZDA

Joso je bio onižeg rasta pa su ga zvali mali Joso. No visina mu nije smetala da bude zdravo bisan, kad se on razbesni svi su mu se sklanjali s puta. Jedared se on tako razbesnio na svoje svinje jer su slabo napridovali, rasli su im samo nos uši i noge.

Ušo je Joso u obor i počo ji tući.

Gleda komšija Žiga i neviruje pa više ženi Esteri: „Jeco gledaj čuda, mali Joso tuče svinje i baca ji iz obora napolj, a oni iz avlije priskaču natrag u obor.“

PRIKI LIK

Nazorovi folklorashi volili su putovati, imali su koncerte u mnogim gradovima u našoj regiji.

Najlipše je bilo druženje posle koncerta, ako je bila večera tu se igralo pivalo i ta druženja se pamte cilog života.

Na jednom takvom druženju di su domaćini gostoljubivo nudilai a gosti nisu odbijali neki su i pritirali. Pajo se tako napio da nije mogo ići, nije ga se moglo ni vodit, bio je potpuno oduzet. Njegovi kolege koji su bili samo malo bolji nisu ga mogli ni vodit ni nosit pa su većali šta da rade. Jedared se Joso siti: „Ja ću ga dobro čušit, možda će doć sebi.“

Rečeno učinjeno. Čušii njega Joso onako muški. Kad Pajo skoči pa će da ga zgrabi, biži Joso i smije se ali Pajo ga stiže, silom mu je Joso uspijo pobić jer ga je smi usporavo.“

Alojzije Firanj

ŠAH

Šahisti društva su krajem 2018. godine odigrali 10. Božićni turnir, sada već tradicionalni. Dva mjeseca, svake srijede 12 šahista nastojalo je zauzeti što bolji plasman. Posljednje kolo odlučivalo je o pobjedniku a plasma je sljedeći:

1. Josip Ivkić
2. Zoran Čota
3. Andrija Četković

Osim njih na turniru su sudjelovali: Koloman Marton, Stanković Zlatibor, Katanić Đorđe, Raič Šima, Oršovai Viktor, Paštović Nenad, Smolić Josip, Laslo Josip, Bašić Blago.

Na turnir je sudio nacionalni sudac g. Kovačić Radomir. Svim sudionicima zahvaljujem na fer igri i korektnom odnosu prema turniru.

Početkom godine za šahiste Sombora i okoline naše društvo priređuje šahovski turnir „Memorijal prof. Franja Matarić” sada već dvadesetosmi put.

29. januara ove 2019. godine 27 šahista počelo je ovaj pozivni turnir a 26. 3. 2019. saznat će se rezultati.

Ove godine šahisti imaju skoro odlične uvjete za igru. Društvo je uradilo mnogo na poboljšanju uvjeta za rad svih sekcija pa i sportske. Članovi sportske sekcije zahvaljuju upravi na tome.

STOLNI TENIS

Deveti Božićni turnir odigran je 21. 12. 2018. godine u velikoj sali društva na tri stola s po 15 igrača članova društva i sekcija. Kvaliteta ovog turnira je u tome što svake godine imamo novih mlađih igrača sto nam garantira budućnost. Nosioći turnira su stariji, kvalitetni igrači i višegodišnji sudionici svih turnira društva. Plasman turnira:

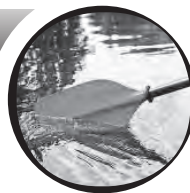
1. Stevan Keseić
2. Miroslav Varo
3. Vladimir Vuković

Osim njih sudjelovali su i Gertner Dalibor, Gašpar i Vid Matarić, Davor Vuković, Šolaja Radoslav, Srđan Varo, Bašić Blago, Matarić Pavle i drugi. Najmlađi sudionik, Vid Matarić, ima sedam godina a najstariji 66 godina. Stolni tenis je za sve uzraste.

LAĐARI „SALAŠARI SOMBORSKI“

Sezona lađara počela je vrlo rano ove godine. Dvanaestog januara sudjelovali su na međunarodnom natjecanju “Dragon boat” u Kečkemetu u R. Mađarskoj. Bez ikakvih priprema, „s viškom kilograma“, naši lađari su u svojoj kategoriji u borbi za treće mjesto izgubili od ekipe koja je na kraju osvojila prvo mjesto a mi smo se zadovoljili četvrtim.

Put i kotizaciju isfinancirali su sami lađari, na čemu im uprava društva i ja zahvaljujemo i obećavamo da će ubuduće biti sredstava za takve nastupe. Veslali su: Gašpar Matarić, Petar Keresteš, Bojan Jozić, Ivica Pekanović, Tomica Vuković i Srđan Radmilović.

DJEVOJKE S CVIJETOM U KOSI

Kraj godine se svodi na podvlačenje crte i sagledavanje do kuda smo stigli te planiranje o tomu kamo ići dalje ići. Ni lađarice nisu iznimka. Nakon realizirane druge po redu noći lađara, održane prezentacije, razmijenjenih dojmova, lađarice se imaju za što uhvatiti i na temelju do sada postignutog pojuriti na prijestolje sljedeće godine.

Kako je sve počelo?

Ideja o osnivanju ženske ekipe Salašara somborskih nastajala je dugo i, što je zanimljivo, dolazila je s različitih strana. Najdulje je ideja tinjala u samom klubu i kod pročelnika sportske sekcije HKUD-a "Vladimir Nazor", Pavla Matarića. Po njegovim riječima još od osnivanja ženske utrke maratona lađa prije pet godina on je priželjkivao okupiti ekipu ali to nije bilo lako. Danas je teško okupiti deset ljudi za bilo što, a ne 12 djevojaka, žena, majki, domaćica i privoljeti ih da dio svog dragocjenog slobodnog vremena ulože u treninge veslanja. Nekoliko godina kasnije neke od današnjih članova ekipe imale su priliku bodriti "Salašare somborske" na glavnoj utrci u Metkoviću i tamo su se zaljubile u ovaj sport, u Neretvu i ušće. Vjerujemo da se time baš i zakuhala sama ideja o osnivanju ženske veslačke ekipe. Nije sve bilo iz neba pa u rebra, niti iz kanala u Neretvu. Neke od članica današnje ekipe su prije Maratona lađarica imale priliku oprobati se u veslanju u okviru natjecanja mješovitih ekipa na koja su ih pozivali članovi muške ekipe. Energija i iskustvo s prethodnih natjecanja, dobar odabir kapetana, sjajna početna postava, pojačanje iz Subotice i još nekoliko značajnih okolnosti bilo je dovoljno za dobar temelj današnje ekipe.

Red, rad i disciplina. Upravo su to koraci koji vode do uspjeha ali kada uzmemo u obzir da svaka od članica ekipe negdje radi, da su neke majke i da neke imaju i po troje djece, da su neke domaćice na salašima s nebrojeno obveza, da neke djevojke putuju iz Subotice, teško je bilo držati se reda, rada i discipline kada su u pitanju treninzi. Da je volja dovoljna pokazale su jer su istrajale u želji. Prije natjecanja su imale oko deset treninga, što, ako se uzme u obzir da neke od njih nisu imale baš nikakvog veslačkog iskustva, priznat ćete i nije neka brojka. Moguće da će se nekima nametati pitanje što one zapravo rade na natjecanju ako za njega nisu pripremljene ali je važno tu pomisao sasjeci u startu. Prava istina je da su neke ipak više trenirale i odlazile i na muške treninge kada su za to imale prostora, ostale su to nadoknađivale drugim aktivnostima i na samoj utrci nije im nedostajalo fizičke spreme. Najvažnija priprema, bez koje ne vrijedi ni pakirati opremu za natjecanje, priprema jake kolektivne povezanosti ovdje je bila na maksimalnoj razini. Od samog starta je postojala velika energija, zajedništvo, timski duh i želja za uspješnim sudjelovanjem. To je već pola puta do uspjeha. Takva atmosfera je već bila utemeljena u muškoj ekipi Salašara somborskih i članice su se u tu atmosferu odlično uklopile. Kad već spominjemo mušku ekipu važno je napomenuti da su djevojke od njih uvijek imale podršku ali ne samo navijačku nego i trenersku i mentorsku. Uvijek je netko od momaka dolazio

pomoći oko pripreme lađe za trening oko instrukcija za tehniku veslanja ali i da potegne veslo ako nije bilo dovoljno djevojaka za trening. Posebno im hvala za to. Za samo nekoliko mjeseci Sombor je dobio prvu ekipu lađarica Salašari somborski i u njenom sastavu su se našle: Jelena Ademi, Gorana Koporan, Tatjana Antunović, Ana Keresteš, Martina Poljaković, Marija Mandić, Kristina Pekanović, Ivana Saulić, Sara Delinger, Livia Ivanić, Dajana Korpak i Aneta Firanj. Djevojke su brzo kreirale svoj logo, napravile majice, stavile cvijet u kosu i napravile od ekipe ono što ih je urezalo u medije, a to je naslov Djevojke s cvijetom u kosi.

Iskustvo zlata vrijedno. Ove godine na Neretvi je održan šesti po redu maraton lađarica. Prvi put se maraton razlikovao po tomu što se nije veslao uzvodno od Opuzena do Metkovića, nego nizvodno od Metkovića do Opuzena. Kilometraža se nije mijenjala i ona je iznosila 10 km. Činjenica je da je ovo išlo u prilog debitantica iz Sombora ali je isto tako točno da je tih dana bila plima, a i vjetar je puhao, te uvjeti nisu bili tako laki kako se možda na prvu učinilo. Veslati Neretvom je za naše cure bio veliki izazov. Na ovogodišnjem okršaju lađarica uvjerljivu pobjedu su odnijele djevojke iz Bjelovara, druge su bile Opuzenka, a treće Metkovke. Ženska ekipa Salašari somborski iz Sombora zauzela je posljednje, šesto mjesto ali su svakako cure pobjednice u izazovu koji je Neretva stavila pred njih. S vrlo malo treninga one su u cilj stigle samo minutu i pol iza trećeplasiranih. Tome je važno dodati da su imale vrlo neiskusni start i da su u posljednjem trenutku odstupile od svojih planova i strategije. Da li bi plasmana bio drugačiji da su se držale zacrtanog, da li bi stigle do postolja ili bi rasplet bio sasvim drugačiji, nikada nećemo saznati. Ono što je važno jest to da je ovo ekipa koja obećava, a da se na noći lađara osjetila posebna energija među djevojkama i da one imaju još mnogo toga za pokazati. I muška i ženska ekipa Salašari somborski, na čelu s pročelnikom sportske sekcije, u vrlo se skromnim uvjetima, rastući razvija u ozbiljne lađare. Do sljedeće godine neka im je dobar vjetar i jak zaveslaj, pa da još puno pišemo i čitamo o njima.

Gorana Koporan

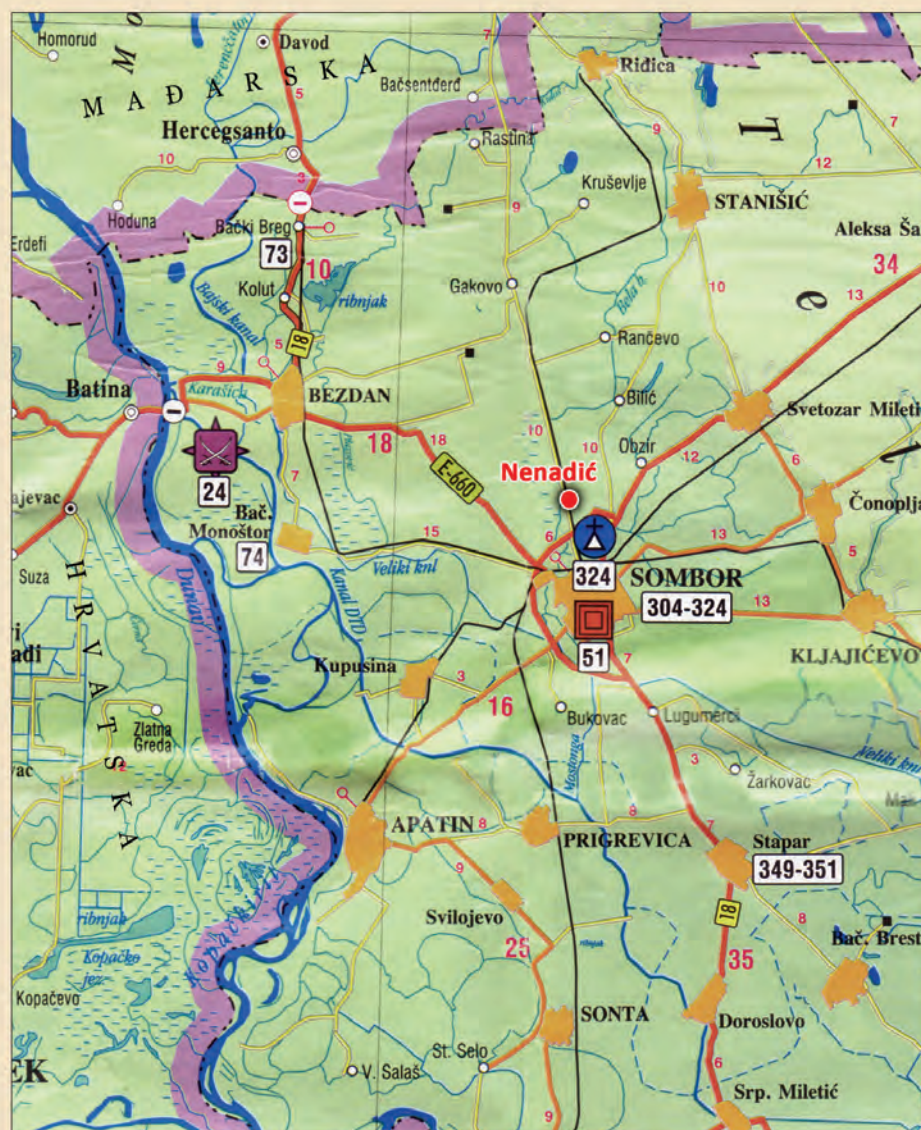

LADARI
I LADARICE

BOŽIČNI TURNIR
ŠAHISTI

Moj Nenadić

SOMBOR
2018.

KNJIGA: MOJ NENADIĆ